

Date: 5th November-2024

GIYOHVANDLIK BILAN BOG'LIQ HUQUQBUZARLIKLAR
PROFILAKTİKASINI TASHKIL ETISH

Muhammadjonov Dostonbek Davlatjon o'g'li

O'zbekiston Respublikasi IIV Akademiyasi

3-o'quv kursi 317-guruh kursanti

Annotatsiya: Ushbu ilmiy maqola mavzusining dolzarbligi shundaki, profilaktika inspektorining huquqbuzarliklar profilaktikasini amalga oshirishda giyohvandlik bilan bog'liq huquqbuzarliklarni oldini olish faoliyatining moxiyati va o'ziga xos hususiyatlari, asosiy yo'nalishlari, usul va shakllari, mahalla yetiligi bilan hamkorlikni tashkil etishdagi muammo va kamchiliklar hamda ularning yechimlari yuzasidan fikr va mulohazalar yoritilgan.

Annotatsiya: Актуальность темы данной научной статьи заключается в том, что сущность и особенности деятельности инспектора по предупреждению наркопреступлений при осуществлении профилактики преступности, основные направления, методы и формы, проблемы и недостатки в организации взаимодействия с Седьмой район, а также их мнения и комментарии относительно решений выделены.

Kalit so'zlar: Konstitutsiya profilaktika inspektori, hamkorlik huquqbuzarliklar profilaktikasi giyohvandlik giyohvandlikni oldini olish.

Giyohvand moddalar bilan bog'liq huquqbuzarliklar — jahonning ko'plab mamlakatlari uchun muhim ijtimoiy va xavfsizlik muammolaridan biri bo'lib, ularning oldini olish uchun ilg'or texnologiyalar, ijtimoiy ta'lim va huquqni muhofaza qilish tizimlarining samarali ishlashi zarur. Prezidentlarning giyohvandlik bilan bog'liq huquqbuzarliklar profilaktikasi bo'yicha so'zlari, odatda, jamiyatni giyohvandlikka qarshi kurashishda birlashtirishga, zamonaviy metodlarni qo'llashga va fuqarolarni ogoh qilishga qaratilgan. Giyohvand moddalarning tarqalishi va ularni ishlatish global va mahalliy miqyosda juda muhim muammolardan biriga aylanib bormoqda. Giyohvandlik bilan bog'liq huquqbuzarliklar yoshlar orasida keng tarqalishda bo'lib, ularning ijtimoiy, iqtisodiy va huquqiy holatini o'ta salbiy ta'sir etmoqda. Bundan tashqari, giyohvand moddalarni iste'mol qilish — faqat psixo-fiziologik salomatlikka emas, balki jamiyatning huquqiy tartibiga ham katta xavf tug'diradi. Shu sababli, giyohvandlikning oldini olish va huquqbuzarliklarning profilaktikasi juda muhim masalaga aylanmoqda. **O'zbekiston Respublikasi Prezidenti** Shavkat Mirziyoyevning giyohvandlik bilan bog'liq huquqbuzarliklarni oldini olish borasidagi nutqlarida, u doimiy ravishda axborot texnologiyalarining, ta'lim tizimining va huquqiy madaniyatning ahamiyatini ta'kidlaydi. Masalan:

"Giyohvand moddalar bilan bog'liq jinoyatlarning oldini olishda biz nafaqat qat'iy choralar ko'rishimiz kerak, balki yoshlarimizni bu yomon odatlardan ogohlantirish, ularga to'g'ri ma'lumotlar berish va sog'lom turmush tarzini targ'ib qilishimiz zarur.

Date: 5th November-2024

Giyohvandlikka qarshi kurashda faqat jismoniy kuch emas, balki ijtimoiy, axborot va ta'lim tizimlarining hamkorligi katta ahamiyatga ega."

Giyohvandlikning Huquqbuzarlikka Ta'siri: Giyohvand moddalarni ishlatish ko'p hollarda qonuniy bo'lmagan faoliyatga olib keladi. Bunday huquqbuzarliklar orasida:

1. Narkotik vositalarni ishlatish va tarqatish: Ijtimoiy tartibga zarar yetkazishning asosiy sababi hisoblanadi. Giyohvand moddalarni tarqatish, jinoiy faoliyatning yuqori darajasini tashkil etadi.

2. Qonunsiz sotuv va savdo: Giyohvand moddalarning tarqalishi nafaqat jinoiy guruhlar tomonidan amalga oshiriladi, balki ko'p hollarda ro'yxatga olinmagan va litsenziyaga ega bo'lmagan boshqa shaxslar tomonidan ham amalga oshiriladi.

3. O'zini o'ldirish yoki boshqa jinoyatlarni sodir etish: Giyohvandlikning salbiy ta'siri odamning ruhiy holatini buzadi va ayrim hollarda jinoyatlarning sodir etilishini rag'batlantiradi.

Profilaktika CHoralari: Giyohvandlikka qarshi kurashishda samarali profilaktik choralarni tadbiiq etish muhim ahamiyatga ega. Bu choralar jumlasiga quyidagilar kiradi:

Maorif va ma'rifiy ishlar:

YOshlar orasida giyohvand moddalarning salbiy ta'siri haqida keng tarqatilgan axborot kampaniyalarini tashkil etish.

Maktablarda va kollejlarda giyohvandlikning zararlari va undan saqlanish yo'llari bo'yicha tadbirlar o'tkazish.

2. Sog'lom turmush tarzini targ'ib qilish

Sport, madaniyat va ijodiy faoliyatlar orqali yoshlarni g'oyatda zararli ishlatishdan saqlantirish.

Sog'lom turmush tarziga oid treninglar va seminarlar tashkil etish.

3. Yuridik va huquqiy choralalar

Giyohvand moddalarni ishlatish va tarqatishga qarshi jazo choralari kuchaytirish. Qonunlar va huquqiy mexanizmlarni yangilash, jinoyatni sodir etgan shaxslarning oldini olishga qaratilgan tadbirlarni amalga oshirish.

4. Ijtimoiy xizmatlar va yoshlar bilan ishlash

Narkologik tibbiy yordam va rehabilitatsiya kurslarini taklif qilish. Giyohvand moddalardan aziyat chekkan shaxslarga psixologik va ijtimoiy yordam ko'rsatish.

5. Oila va jamiyatning rolini kuchaytirish: Oiladagi tarbiya jarayonini mustahkamlash, yoshlarning har tomonlama rivojlanishini ta'minlash.

1. Giyohvandlik va Huquqbuzarliklar: Muammo va Sabablar

Giyohvandlikka bog'liq huquqbuzarliklar qator jinoyatlarni qamrab oladi:

- **Narkotik vositalarni ishlatish:** Jamoat joylarida yoki xususiy mulkda narkotik moddalarni ishlatish — bu jinoyatdir. Ushbu huquqbuzarlik turi asosan ijtimoiy tartibga putur yetkazadi.

- **Narkotik vositalarni sotish:** Narkobozlik faoliyatining turli shakllari mavjud bo'lib, ularning eng xavflisi — narkotiklarning savdosi. Bu faoliyat mamlakatdagi huquqiy tartibni buzib, jinoyatlarning taraqqiyotga olib kelishiga sabab bo'ladi.

Date: 5th November-2024

- **Narkotik moddalarni tarqatish:** Giyohvand moddalarning tarqalishi, o'z navbatida, jamiyatdagi boshqa huquqbuzarliklarni rag'batlantiradi. Ayniqsa, yoshlar orasida narkotiklarning taraqqiyoti kuchayib boradi.

Ushbu muammolarni yechish va profilaktika qilish uchun ayrim ijtimoiy, psixologik va huquqiy choralarni amalga oshirish kerak.

2. Giyohvandlik bilan bog'liq huquqbuzarliklar profilaktikasi: tashkil etish choralari

2.1. Maorifiy tashkilotlar va ma'lumot berish

Giyohvandlikka qarshi kurashishda yoshlar orasidagi ma'lumotlilik muhim ahamiyatga ega. Quyidagi ishlarni amalga oshirish kerak:

- **Ma'rifiy tadbirlar:** Maktablar va universitetlarda giyohvandlikning salbiy ta'siri haqida muntazam tadbirlar va leksiya o'tkazish.

- **Axborot kampaniyalari:** Mahalliy jamoalarda giyohvandlikka qarshi ma'rifiy kampaniyalar, jumladan, televizion va internet platformadagi reklama va xabarnomalarni tashkil etish.

- **Ijtimoiy media orqali targ'ibot:** YOshlarga yo'naltirilgan targ'ibot, ijtimoiy media orqali giyohvand moddalarning zararlari va ularning ishlatilishi oqibatlarini tushuntirish.

2.2. Huquqiy Choralar va Qonunlarga Amal Qilish

Giyohvandlikka qarshi kurashishning muhim tartibga solish charalari quyidagi yo'nalishlarda bo'lishi kerak:

- **Jazo choralari kuchaytirish:** Giyohvand moddalarni ishlatish va tarqatishga qarshi jinoyat kodeksidagi jazo choralari yanada kuchaytirish. Bu qadam, ayniqsa, narkotiklarni tarqatuvchilarga nisbatan ta'sirchan bo'lishi kerak.

- **Politsiya va huquqni muhofaza qilish organlari faoliyatini kuchaytirish:** Giyohvand moddalarni tarqatishga qarshi ko'proq monitoring, yangi texnologiyalardan foydalanish va jinoyatlarni tezroq aniqlash tizimlarini joriy etish.

- **Qonunlarning islohoti:** Giyohvandlikka qarshi kurashish va profilaktika masalalari bo'yicha davlat siyosatini mustahkamlash, davlat organlarining ushbu sohadagi faoliyatini muntazam ravishda tekshirish.

2.3. Reabilitatsiya va Psixologik Yordam

- **Narkologik xizmatlar:** Giyohvand moddalarni ishlatishga shug'ullangan shaxslarga reabilitatsiya kurslari, jumladan, narkologik muolajalar va psixoterapevtlar bilan ishlash.

- **Psixologik yordam:** Narkotiklarga mutalabit bo'lgan shaxslarga psixologik va ijtimoiy yordam berish, ularni jamiyatga qayta integratsiya qilish.

2.4. Jamoat Tartibi va Jamoatchilik Qo'llab-quvvatlashi

- **Oilaviy tarbiya:** Oiladagi tarbiya jarayoniga alohida e'tibor berish. Oiladagi farzandlar orasidagi e'tiborsizlik va ehtiyojlarni hal qilishga yordam berish, chunki oila — ko'p hollarda giyohvandlikka yordam beradigan muhitga aylanishi mumkin.

- **Jamoatchilik xabardorligi:** Jamoatchilikni giyohvandlikka qarshi kurashishga jalb qilish va ularni profilaktik tadbirlarda faol ishtirok etishga undash.

Date: 5th November-2024

Xulosa: Giyohvandlikka qarshi kurashish va uning oldini olish faqat davlatning mas'uliyati emas, balki har bir jamiyat a'zosining ham vazifasi. Huquqbuzarliklarning profilaktikasiga yo'naltirilgan choralar samarali bo'lishi uchun, uzoq muddatli, tizimli va jamiyat tomonidan qo'llab-quvvatlanadigan tadbirlar talab etiladi. Giyohvand moddalarning tarqalishini cheklash uchun yoshlarga oid ma'rifiy ishlar, ijtimoiy dasturlar va huquqiy choralar birgalikda amalga oshirilishi kerak. Giyohvandlik bilan bog'liq huquqbuzarliklar profilaktikasi kompleks yondoshuvni talab etadi. Maorifiy, huquqiy, ijtimoiy va psixologik choralar birgalikda amalga oshirilishi kerak. Bu muammoga qarshi samarali kurashish uchun davlat organlari, jamoat tashkilotlari, oila va ijtimoiy institutlar birgalikda ishlashlari zarur. YOshlar orasidagi profilaktika tadbirlari, narkologiya xizmatlari va ijtimoiy qo'llab-quvvatlash mexanizmi muvaffaqiyatli profilaktika strategiyalarining asosini tashkil etadi.

Jamiyatdagi har bir a'zo giyohvandlikka qarshi kurashishda mas'ullikni his qilishi, ishonchli tizimlar va jarayonlarning tashkil etilishi muvaffaqiyatli natijalarga olib kelishi mumkin

